

דברים לזכרה של רונית – מועצת פקולטה (15.11.06) מאת פרופ' רוני וולך, עמית מהמחלקה למדעי הקרקע והמים.

לפני כשבועיים הלכה רונית נתיב לעולמה. רונית הייתה בת חמישים ושמונה במותה. רונית נולדה בארץ וגדלה בחיפה. את שירותה הצבאי עשתה רונית בנח"ל שם גם הכירה את מיכה שלימים הפך לשותפה לחיים ואבי בתם נועה.

את לימודיה האקדמיים החלה רונית באוניברסיטה העברית שם סיימה תואר ראשון בגיאוגרפיה ויחסים בינלאומיים, ותואר שני בהידרולוגיה. את הדוקטורט עשתה רונית בהנחיית פרופ' אריה איסר באוניברסיטת בן גוריון, במכון לחקר המדבר שצעד אז את צעדיו הראשונים. רונית, אילון אדר (היום פרופ' אילון אדר מנהל מכון צוקרברג לחקר המים במכון לחקר המדבר) ואריה איסר הקימו אז את היחידה להידרולוגיה באותו מכון. את הפוסט דוקטורט עשתה רונית באוניברסיטה של טקסס באוסטין.

ב-1987 החלה רונית את המסלול האקדמי כמרצה במחלקה למדעי הקרקע והמים בפקולטה לחקלאות וב-2004 מונתה רונית לפרופ' מן המניין. רונית לימדה וחקרה נושאים הידרולוגיים כלליים תוך התמקדות בהידרולוגיה של מי תהום. אתרי הניסוי בהם ביצעה רונית את מחקריה התפרסו על פני איזורים נרחבים בארץ: נביעה של מי תהום מלוחים לכנרת, חקר מי התהום במרכז וצפון הנגב, ההידרולוגיה של סלעים סדוקים ברמת חובב בכלל ותנועת מזהמים בסלע סדוק בפרט, זיהום מקורות המים באיזור רמאללה, העשרה של מי תהום בנגר העירוני של אשדוד, ופרוייקט הדגל האחרון אותו לא הצליחה רונית להשלים – זיהום מי התהום משפכים של מפעל תע"ש ברמת השרון. רונית מלאה תפקידים רבים באקדמיה ומחוצה לה, ובכל מקום זכתה הרצינות, המקצועיות, יחסי האנוש, והשכל הישר להערכה רבה.

ועכשיו בנימה מעט אישית. רונית ואני הגענו לפקולטה כמרצים צעירים בסוף שנות השמונים. שנינו היינו "חיצוניים" - אאוטסיידרים (כפי שנקרא) בפקולטה שהייתה ידועה ביחסים החבריים בין החוקרים למרצים הצעירים, שרובם למדו כאן את רוב או את כל התארים שלהם. יחד פילסנו את דרכינו במעלה הקביעות, והדרגות האקדמיות. החוויות המשותפות מאותה תקופה ונושאי המחקר הדומים היו בסיס ליצירת חברות אקדמית ואישית שהלכה והתהדקה במהלך השנים. כבר בתחילת הדרך למדתי להעריך ולהוקיר את אותן תכונות שאיפיינו כל כך את רונית. היכולת לפרגן ולשמוח בשמחת אחרים, החברות האמיתית לשם החברות ללא שמץ של התחשבנות ואינטרסים לטווח הקצר והארוך, רצינות וקפדנות במחקר ומעל הכל כנות ויושרה.

בסוף שנות התשעים התמנתה רונית למנהלת המחלקה לקרקע ומים ואני ליו"ר החוג. במהלך תקופה זו שיתפנו פעולה באופן הדוק לטובת התפקידים אותם מלאנו. כאן נחשפתי לפן אחר של רונית והוא "העשייה לטובת הכלל" מבלי להרגיש שמגיע לי. בתקופה זו עברה המחלקה מהפכה מבחינת הפיתוח הפיזי. פעילותה הנמרצת של רונית בדיקנט ואף גבוה יותר הניבה שיפוץ נרחב במעבדות בבניין אריוביץ, שופצו מעבדות וחדרי סטודנטים בבניין לובל, נבנו שירותים חדשים בבניין לובל, והוקמה פינת ישיבה

נאה לסטודנטים בכניסה לבניין לובל – כי לדעתה של רונית "זה מוסיף לאווירת השייכות שלהם למחלקה". כל אלה נעשו כאמור מתוך ראיית הצרכים של הכלל ומבלי ל"גזור קופן". בשיחות הרבות שהיו לנו בתקופה ההיא, היא תמיד בדקה את עצמה כדי שלא תהיה אפילו מראית עין של הפקת תועלת אישית מהתפקיד אותו היא ממלאת.

במהלך הקדנציה שלה כראש מחלקה התגלה אצל רונית גידול ממאיר. מלא במהלך הטיפולים הקשים שעברה בתום הניתוח המשיכה רונית לתפקד באופן שוטף. במהלך תקופה זו התגלה פן נוסף באישיותה של רונית; חוזק אישי ורוחני ואמונה ביכולת שלה להתגבר על המחלה. היא פיזרה אופטימיות לכל עבר ולא ביקשה שום הקלות והנחות. היא המשיכה ללמד את הקורסים כרגיל, למלא את משימות המחקר והנחייה של הסטודנטים למוסמך ודוקטורט, ולנהל את המחלקה. בתום הטיפולים חזרה רונית לעצמה והיינו בטוחים שהנה יש כאן עוד סיפור הצלחה. אולם לפני כשנה וחצי, כחמש שנים וחצי לאחר הפעם הראשונה, התפרצה שוב המחלה והפעם הדיאגנוזה הייתה גרועה – הגידול התפשט בגופה. ושוב גייסה רונית תעצומות נפש אדירות וניסתה לשדר "עניינים כרגיל" עד כמה שעמד לה כוחה.

למרות ההידרדרות במצבה ולמרות המוגבלויות הרבות שגררה ההידרדרות זו, החליטה רונית שאת הקורס שהיא מלמדת ב"הידרולוגיה של מי תהום" היא תסיים עד תומו. הצעתי לה אין ספור פעמים להחליפה בחלק שנותר עד סוף הסמסטר, אך היא סירבה ועמדה בתוקף על סירובה. תמונה אחת לא תישכח ממני ומכל אלה שליוו את רונית באותה תקופה. את רונית מתייסרת ממאמץ ומכאב כדי להגיע לכיתה כאשר היא נתמכת בקב ביד אחת ונשענת על מיכה בעלה ביד השנייה. ההקרנות פגעו לה במיתרי הקול והיא לא הצליחה לדבר ולכן לחשה למיקרופון שהצמידו לה לדש הבגד. היא הכינה במהלך השבוע בין שיעור לשיעור מצגת Power point כדי שתוכל להעביר את החומר למרות המוגבלות. היא סיימה את הקורס עד תום, ומיד לאחר מכן חלה ההידרדרות החדה במצבה.

יהי זכרה ברוך.